

ZN.5142.143.2024.RTK

Opole, dnia 17.04.2024 r.

Pozwolenie nr 321/N/2024

Na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1, ust. 3, art. 6 ust. 1 pkt 1 litera c, art. 7 pkt 1, art. 37 a i c, art. 89 pkt 2 i art. 91 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. - Dz. U. z 2022 r. poz. 840) oraz Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań archeologicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r., poz. 81), a także art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. - Dz.U. z 2023, r., poz. 775.),

po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Ligocie Turawskiej, ul. Główna 34, 46-046 Ligota Turawska reprezentowanej przez pełnomocnika Andrzeja Latuska, złożonego w dniu 12.03.2024 r., w sprawie wydania pozwolenia na przeprowadzenie robót budowlanych w obrębie dachu i ścian kościoła drewnianego, filialnego pw. św. Piotra i Pawła w Zakrzowie Turawskim, wpisanego do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr 58/53 z decyzją z dnia 26.11.1953 r.

Opolski Wojewódzki Konservator Zabytków pozwala

na prowadzenie robót budowlanych w kościele filialnym pw. św. Piotra i Pawła w Zakrzowie Turawskim w zakresie:

- zwalczania szkodników technicznych drewna metodą fumigacji oraz nasączenia drewna środkami owadobójczymi,
- wymiany zdegradowanych elementów konstrukcji sobót w elewacji południowo-wschodniej na nowe z drewna świerkowego, z zachowaniem przekroi, odtworzeniem połączeń ciesielskich,
- wymiany zdegradowanych podwalin w ścianie północno-zachodniej nawy i sobotach w elewacji południowo-wschodniej, na nowe z drewna modrzewiowego, zachowaniem przekroi i połączeń ciesielskich.
- wymiany zniszczonych drewnianych podłóg we wnętrzu kościoła, na nowe sosnowe, z zachowaniem szerokości desek i sposobu montażu.
- wzmocnienia osłabionych elementów i wymiany całkowicie zdegradowanych elementów więźby dachowej,

- oczyszczenia i naprawy metodą flekowania zniszczonych partii belek zrębowych w ścianie północno-zachodniej nawy oraz oczeptu w ścianie szczytowej na styku z wieżą
- montażu lisic w ścianie północno-zachodniej nawy z drewna świerkowego,
- wymiany pokrycia dachu nad nawą, prezbiterium, zakrystią i na sygnaturce na nowe z gontu świerkowego, łupanego układanego podwójnie, wraz z wymianą ołatowania.
- naprawy spękania nadproża w murowanej ścianie łoży kolatorskiej,
- wykonania obróbek blacharskich z blachy tytan-cynk i montażu orynnowania w połąci dachu zakrystii,
- wymiany drewnianych schodów przylegających do zachodniej ściany zakrystii, na nowe z odtworzeniem formy i konstrukcji.

wg załączonego projektu autorstwa mgr inż. Kamila Jurkowskiego i mgr inż. arch. Andrzeja Tatarka, pn. „Projekt remontu drewnianego kościoła w Zakrzowie Turawskim” z marca 2024 r. uzgodnionego pod nr ZN.5142.143.2024.RTK,

Warunki konserwatorskie:

- 1) Z uwagi na intensywne żerowanie szkodników technicznych należy zacząć prowadzenie prac od ich zwalczania, nie należy wprowadzać nowego drewna w substancję zabytku w której występuje aktywny żer.
- 2) Przed przystąpieniem do prac polegających na wymianie podłóg należy usunąć z zabytku wyposażenie ruchome tj. ołtarze, które mogłyby kolidować z pracami. Na demontaż należy uzyskać pozwolenie OWKZ, wyposażenie kościoła wpisane jest indywidualnie w rejestrze zabytków ruchomych pod nr Ks. B. T V-892/1-10/92 decyzją z dnia 17.08.1992 r.
- 3) Po rozebraniu deskowych podłóg należy w przedstawić OWKZ ocenę stanu zachowania legarów podłogowych, na ewentualną wymianę legarów należy uzyskać pozwolenie OWKZ.
- 4) Do flekowania belek należy użyć drewna o podobnym usłojeniu, tak aby maksymalnie scalić fleki z istniejącą konstrukcją, zarówno pod względem usłojenia jak i faktury powierzchni drewna.
- 5) Nakłada się obowiązek kierowania pracami konserwatorskimi przez osobę spełniającą wymagania o których mowa w art. 37 a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 6) Kierowanie robotami budowlanymi lub wykonywanie nadzoru inwestorskiego przez osoby wskazane we wniosku o wydanie tego pozwolenia, spełniające wymagania o których mowa w art. 37c ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 7) W przypadku zmiany osoby kierującej robotami budowlanymi lub pracami konserwatorskimi w toku robót budowlanych, przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków, nie później niż w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany, imienia, nazwiska, adresu oraz dokumentów potwierdzających kwalifikacje ww. osoby.
- 8) Przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków, nie później niż w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany lub przed dniem rozpoczęcia prac, imię nazwisko i adres oraz dokumenty potwierdzające kwalifikacje, o których mowa w art. 37 a i c

ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, osób kierujących pracami konserwatorskimi i restauratorskimi.

- 9) Zawiadomienie Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (OWKZ) o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac.
- 10) Niezwłoczne zawiadomienie wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia robót budowlanych.
- 11) Nakłada się obowiązek dokonania odbioru końcowego wykonanych prac z udziałem wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- 12) Nakłada się obowiązek przedstawienia szczegółowej dokumentacji powykonawczej z prac konserwatorskich, obejmującej dokumentację fotograficzną każdego z etapów prac oraz opis prowadzonych działań.

Niniejsze pozwolenie posiada termin ważności do 31 grudnia 2026 r.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Uzasadnienie

W dniu 01.12.2023 r. do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu wpłynął wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Ligocie Turawskiej, ul. Główna 34, 46-046 Ligota Turawska w sprawie wydania pozwolenia na przeprowadzenie robót budowlanych w kościele drewnianego, filialnego pw. św. Piotra i Pawła w Zakrzowie Turawskim. Objęty wnioskiem kościół wpisany jest do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr 58/53 z decyzją z dnia 26.11.1953 r.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. 36 ust. 1 pkt 1, zgodnie z którym pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. W myśl art. 4 pkt 1 i 2 ww. ustawy ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie oraz zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków.

Analiza wniosku wykazała, iż w zakresie przedmiotowej inwestycji planowane jest przeprowadzenie prac remontowych kościoła, mających na celu przywrócenie jego wartości estetycznych i artystycznych, a przede wszystkim poprawę stanu zachowania obiektu. W ramach prac zostaną wymienione zdegradowane elementy konstrukcyjne tj. krokwie dachu nawy na styku z wieżą, oczyszczone i uzupełnione metodą flekowania zostaną uszkodzone partie belek zrębowych, wymienione zostaną podwaliny. Z uwagi na wyboczenie ściany nawy zamontowane zostaną lisice, usztywniające ścianę i zapobiegające dalszym odkształceniom ściany. Wymienione i zrekonstruowane zostaną całkowicie zdegradowane partie sobót w elewacji południowej. Wewnątrz zostaną wymienione podłogi drewniane, których stan zachowania uniemożliwia ich pozostawienie ze względu na silne porażenie biologiczne. Kościół jest silnie porażony przez szkodniki techniczne drewna, projekt

przewiduje ich zwalczanie metodą fumigacji oraz nasączenia drewna. Stan pokrycia dachu nie zapewnia szczelności, projekt zakłada jego wymianę na nowe z gontu świerkowego łupanego, układanego podwójnie. Wnioskowany zakres prac jest zasadne i niezbędny do przeprowadzenia.

Zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami pozwolenia mogą określać warunki, które zapobiegą uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku. Mając na uwadze zły stan drewna spowodowany przez intensywne żerowanie szkodników technicznych należy zacząć prowadzenie prac od ich zwalczania, nie należy wprowadzać nowego drewna w substancję zabytku w której występuje aktywny żer. W związku z planowanym wykonaniem wymiany podłóg OWKZ nakłada na właściciela warunek zabezpieczenia lub usunięcia z zabytku wyposażenia ruchomego, które mogłoby zostać uszkodzone podczas wymiany podłóg lub kolidować z pracami. Na zabezpieczenie lub demontaż należy uzyskać pozwolenie OWKZ, wyposażenie kościoła wpisane jest indywidualnie w rejestrze zabytków ruchomych pod nr Ks. B. T V-892/1-10/92 decyzją z dnia 17.08.1992 r. Projekt zakłada wymianę podłóg, zatem po rozebraniu deskowych podłóg należy w przedstawić OWKZ ocenę stanu zachowania legarów podłogowych, na ewentualną wymianę legarów należy uzyskać pozwolenie OWKZ. W celu zachowania spójności i estetyki obiektu do flekowania belek zrębowych należy użyć drewna o podobnym usłojeniu, tak aby maksymalnie scalić fleki z istniejącą konstrukcją, zarówno pod względem usłojenia jak i faktury powierzchni drewna. Mając na uwadze potrzebę udokumentowania zmian i przekształceń zabytku, aby umożliwić w przyszłości prawidłową waloryzację substancji OWKZ zobowiązuje inwestora do przedstawienia szczegółowej dokumentacji powykonawczej z prac konserwatorskich, a także robót budowlanych, obejmującej dokumentację fotograficzną każdego z etapów prac oraz opis prowadzonych działań.

Biorąc powyższe pod uwagę, przedmiotowa inwestycja może zostać zrealizowana. Zgodnie z treścią przytoczonego uzasadnienia orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 k.p.a.). W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art.127a § 1 i 2 k.p.a.).

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW

dr hab. Monika Ożóg

Pouczenie:

Inwestor i wykonawca zobowiązani są do przestrzegania zasad i warunków prowadzenia prac (robót, badań lub innych działań), wynikających z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz z cytowanego wyżej rozporządzenia, w szczególności:

1) Uzyskanie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.

2) OWKZ wstrzymuje wykonywane bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu prace przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu, a następnie wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo;
- b) zobowiązującą do uzyskania pozwolenia OWKZ na prowadzenie wstrzymanych prac przy zabytku, albo ;
- c) nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych prac przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin ich wykonania.

Po wykonaniu obowiązku, o którym mowa pod lit. c), OWKZ wydaje pozwolenie na wznowienie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku.

3) W przypadku, gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru prace (roboty, badania lub inne działania), OWKZ wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo;
- b) zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazany sposób, w określonym terminie.

4) Osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów o zabytkach lub naruszyła zakres i warunki określone w pozwoleniu, jest obowiązana na swój koszt wykonać czynności nakazane w decyzji, o której mowa w punkcie 2) lit. a) i c) oraz w punkcie 3).

5) Wykonawca zobowiązany jest prowadzić dziennik budowy (w myśl przepisów Prawa budowlanego).

6) Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich przy zabytku, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku. W takich przypadkach WKZ jest zobowiązany wydać wykonawcy odpowiednie zalecenia w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia, może również wydane pozwolenie zmienić lub je cofnąć.

7) Osoba, która bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia prowadzi prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisanym do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 złotych (art. 107 d, ust. 1, 2, 5 ustawy).

Otrzymują (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru):

1. Parafia rzymskokatolicka pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej
w Ligocie Turawskiej, ul. Główna 34, 46-046 Ligota Turawska

Do wiadomości:

1. Starostwo Powiatowe w Opolu, ul. 1 Maja 29, 45-068 Opole

aa RTK.